

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

56-2

BRNO 2015

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 56
Volume 56

Číslo 2
Issue 2

Předseda redakční rady <i>Head of editorial board</i>	Pavel Kouřil
Redakční rada <i>Editorial board</i>	Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski, Alexander Ruttkay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik
Odpovědný redaktor <i>Editor in chief</i>	Petr Škrdla
Výkonná redakce <i>Assistant Editors</i>	Hedvika Břínková, Jiří Juchelka, Soňa Klanicová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela
Technická redakce, sazba <i>Executive Editors, Typography</i>	Alice Del Maschio
Software <i>Software</i>	Adobe InDesign CS5
Vyobrazení na obálce <i>Cover Picture</i>	Brno-Líšeň, hradisko Staré zámky. Raněstředověké denáry (viz obr. 5, str. 167 a obr. 15, str. 171). <i>Brno-Líšeň, Staré zámky hillfort. Early Middle Ages deniers (see Fig. 5, Pg. 167 and Fig. 15, Pg. 171).</i>
Adresa redakce <i>Address</i>	Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. Čechyňská 363/19 602 00 Brno IČ: 68081758 E-mail: pv@arub.cz Internet: http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html
Tisk <i>Print</i>	Azu design s. r. o. Bayerova 805/40 602 00 Brno

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně

Vydáno v Brně roku 2015

Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu recenzovaných neimpaktovaných periodik vydávaných v ČR.

Copyright © 2015 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

č. 1624/28, 1624/32, 1624/35, 1624/37, 1624/40, 1624/41 a 1624/43 v trati „Pod dědinou“ v souvislosti s výstavbou různých administrativních, výrobních či skladovacích objektů (Čižmář et al. v tisku).

Pomineme-li novodobé zásahy související s předchozím zemědělským využíváním prostoru, představuje nejmladší komponentu na lokalitě hromadný hrob ze závěru 2. světové války objevený v severovýchodním cípu parcely č. 1624/28. Na jeho možnou existenci upozornili již při skrývce manželé Michnovi, majitelé domu bezprostředně sousedícího s tímto pozemkem (Jihlavská 313/5, Troubsko). Podle jejich ústní informace měly být po osvobození Popůvek a Troubska v dubnu roku 1945 při jihozápadním rohu tehdejšího boji silně poškozeného domu pohřbeni 3 padlí němečtí vojáci. V udaném místě se opravdu v podloží vyrýsovala obdélná jáma se zásypem novověkého stáří, v níž byly následně zjištěny kosterní pozůstatky 3 dospělých mužů s částmi německé vojenské výstroje a výzbroje i osobními předměty. Do jámy byly navíc přidány nejspíše na bojišti posbírané ruské nábojnice střel velkorážního kulometu a také protipancéřový granát ráže 75 mm, k jehož likvidaci bylo nutné povolat příslušníky Pyrotechnické služby Policie ČR. Dva jedinci měli u sebe identifikační známky, díky nimž se prozatím podařilo určit, že byli imatrikulováni u pozemních sil Luftwaffe (hlásná služba, letiště Zerbst v Sasku-Anhaltsku). Přesnější identifikace probíhá v režii Lidového spolku pro péči o německé válečné hroby, kterému byly ostatky předány k pietnímu uložení v prostoru Památníku obětí 2. světové války na Ústředním hřbitově města Brna (pohřební číslo 7598, 7599 a 7600). V současnosti lze hypoteticky uvažovat, že by se mohlo jednat o obsluhu německé letecké hlásné stanice, jež byla umístěna v prostoru „Krátkého kopečku“ severozápadně od obce Popůvky (Střecha 1999, 46). Vojáci nepochybně zahynuli během bojů, které v prostoru mezi Popůvkami a Troubskem probíhaly ve dnech 18. až 25. dubna roku 1945 (Střecha 1999, 46–47), což přesvědčivě ilustruje několik průstřelů zaznamenaných na kostech jednoho z nich.

Jiří Kala, Michal Přichystal

Literatura

- Čižmář, I., Kala, J., Parma, D., Přichystal, M., v tisku:** Popůvky (k. ú. Popůvky u Brna, okr. Brno-venkov). *Přehled výzkumů* 56(1).
- Střecha, J. 1999:** Historie obce. In: J. Střecha, L. Šebela: *650 let obce Popůvky (1349-1999)*. Popůvky: Obecní úřad Popůvky, 18–68.

Resumé

Popůvky (Kat. Popůvky u Brna, Bez. Brno-venkov). Bei der Rettungsgrabung in der Flur „Pod dědinou“ wurde ein Massengrab aus dem Jahr 1945 entdeckt.

POZOŘICE (OKR. BRNO-VENKOV)

Hrad Vildenberk. Středověk. Středověký hrad. Povrchový průzkum.

Při exkurzi účastníků dětského letního tábora na zříceninu vrcholně středověkého hradu Vildenberk ležícího mezi obcemi Pozořice a Viničné Šumice na Brněnsku byly dne 13. července 2014 objeveny stopy nových nelegálních výkopových aktivit na ploše opevněného předhradí. Jednalo se o narušení kulturní vrstvy na třech místech v západní a jihozápadní části předhradí, které svým charakterem plně odpovídalo aktivitám subjektů s detektory kovů. Na základě těchto skutečností lze tedy důvodně předpokládat odcizení minimálně tří blíže neznámých metalických středověkých artefaktů z této části lokality někdy v první polovině roku 2014. Hloubka zjištěných zásahů dosahovala až 0,15 m. Všechny zásahy byly shledány bez dalších archeologických nálezů či stop po pachatelích.

Josef Jan Kovář, Martin Kuča

Resumé

Pozořice (Brno-venkov District), Vildenberk Castle. Middle Ages. Medieval castle. Surface survey.

PŘÍKAZY (OKR. OLMOUC)

Intravilán, parc. 1046/3 (před č. p. 54 a 55). Střední až mladší doba hradištní, novověk. Sídliště. Záchraný výzkum.

Lokalizace: linie mezi body v S-JTSK: 1) Y:554628,95 X:1115003,09; 2) Y:554591,78 X:1115033,78.

Během archeologického dohledu prováděného v srpnu roku 2013 v souvislosti s rekonstrukcí dlažby chodníku došlo k odhalení části povrchu celkem sedmi sídlištních objektů. Ty byly zahloubeny do světlé žlutookrové spráše. Jeden z nich náležel chronologicky do období mladší doby římské (viz příslušný oddíl v 1. svazku). Většina zbylých menších objektů, různou měrou recentně porušených a zároveň kumulovaných před č. p. 55, pochází z období raného středověku. Dva z nich jsou keramickými fragmenty datovány do středohradištního období. Z povrchu jejich výplně pochází i několik malých fragmentů železářských (?) strusek a v jednom případě též malé fragmenty mazanic. Další dva objekty lze na základě keramických fragmentů datovat do průběhu 12. století (výběr keramiky viz obr. 71), přičemž i z nich pochází několik fragmentů železářských (?) strusek a mazanic. Zbylé dva výkopy náleží rámcově do období středověku. Před č. p. 54 byl v průběhu výkopových prací odhalen povrch tmavé kulturní vrstvy s ojedinělými nálezy novověké a pravěké keramiky.

Jelikož tyto zahloubené objekty, společně i s výkopem z mladořímského období (viz příslušný oddíl v 1. díle), nebyly výstavbou chodníku nijak ohroženy, bylo od